

Samenvatting

De gemeente Maastricht dient bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu een aanvraag in voor de aanmelding van het ENCI-terrein (inclusief de overgangszone) als juridische ontwikkelingsruimte voor de 13e tranche (aanpassing) in de regelgeving van de Crisis- en Herstelwet. Deze aanmelding is nodig omdat de regelgeving (Natuurbeschermingswet 1998 en het Programma Aanpak Stikstof) aangeeft dat bedrijven die stikstofemissies veroorzaken een vergunning nodig hebben. In het bestemmingsplan zal geregeld worden dat de milieuhinder met 50% wordt teruggebracht.

Beslispunten

1. in te stemmen met het aanmelden van het ENCI-terrein (inclusief de overgangszone) voor de 13e tranche van de Crisis- en herstelwet;
2. wethouder Van Grootheest te machtigen de aanvraag bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu in te dienen conform bijgevoegde format B_1_aanmelding Crisis- en herstelwet;
3. de raad te informeren over de aanmelding van het ontwikkelingsgebied bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 29 maart 2016:

Conform.

1. Aanleiding

Het Plan van Transformatie van het ENCI-gebied loopt aan tegen de wettelijke grens van een regulier bestemmingsplan als bedoeld in art. 3.1 Wet ruimtelijke ordening.

Eerder is het ENCI-gebied aangemeld voor experimenteerruimte in het kader van de 12^e tranche (aanpassing) in de regelgeving van de Crisis- en herstelwet. Dit had betrekking op het kunnen opstellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het ENCI-terrein (inclusief de overgangszone) en de mergelgroeve. Dit is echter niet toereikend en verlangd wordt naar nog meer experimenteerruimte.

Het ENCI-terrein grenst aan het Natura 2000-gebied Sint Pietersberg & Jekerdal en op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 hebben projecten die stikstofemissies veroorzaken een vergunning nodig. Op grond van de Programma Aanpak Stikstof dienen zij gebruik te maken van zogenoemde ontwikkelingsruimte.

Op dit moment is slechts weinig ontwikkelingsruimte voorhanden, met het oog op stikstofemissies. Maar feitelijk is die ruimte voor de stikstofemissies er al. Het betreft namelijk de bestaande uitstoot van stikstof. Maar door de PAS-regeling moet juridisch die ruimte worden vastgelegd in het bestemmingsplan. En dat is wat in het stikstofprogramma 'ontwikkelingsruimte' wordt genoemd.

Door gebruik te maken van afdeling 1 van hoofdstuk 2 van de wet Crisis- en herstelwet (ontwikkelingsgebieden) geldt die grens niet voor wat betreft het creëren van de planologische mogelijkheid tot nieuwvestiging van bedrijven die stikstofemissies veroorzaken en daarvoor ontwikkelingsruimte nodig hebben.

In de wet Crisis- en herstelwet zijn in afdeling 1 van hoofdstuk 2 aangepaste (procedure)regels opgenomen voor zogenoemde ontwikkelingsgebieden. Binnen een ontwikkelingsgebied kan flexibeler om te gaan met de beschikbare milieuruimte. Op deze wijze wordt ruimte gecreëerd voor nieuwe bedrijven, terwijl dit gelet op de vergunde situatie eigenlijk niet mogelijk is.

In een ontwikkelingsplan dient echter wel te worden vastgelegd welke (milieu)maatregelen genomen zullen worden om aan het einde van de planperiode weer te kunnen voldoen aan de geldende

(milieu)normen. Uiterlijk tien jaar nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden, moet alsnog worden voldaan aan de wettelijke geldende milieukwaliteitseisen.

Dit laat natuurlijk onverlet dat in het kader van de Plan van Transformatie is bepaald dat de milieuhinder beduidend zal moeten afnemen. Als de oven na 2019 niet meer in gebruik is en de mergelwinning is gestaakt, zal de helft van de milieurimte uit de vergunning worden teruggegeven. De andere helft van de milieurimte zal gebruikt worden voor de overgebleven werkzaamheden van ENCI en de nieuw te vestigen bedrijven.

En ook dit zal in het nieuwe bestemmingsplan worden vastgelegd.

2. Context

In de wet Crisis- en herstelwet zijn in afdeling 1 van hoofdstuk 2 aangepaste (procedure)regels opgenomen voor zogenoemde ontwikkelingsgebieden. Binnen een ontwikkelingsgebied kan flexibeler om te gaan met de beschikbare milieurimte. Op deze wijze wordt ruimte gecreëerd voor nieuwe bedrijven, terwijl dit gelet op de vergunde situatie eigenlijk niet mogelijk is.

In een ontwikkelingsplan dient echter wel te worden vastgelegd welke (milieu)maatregelen genomen zullen worden om aan het einde van de planperiode weer te kunnen voldoen aan de geldende (milieu)normen. Uiterlijk tien jaar nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden, moet alsnog worden voldaan aan de wettelijke geldende milieukwaliteitseisen.

Uw college kan de transformatie van het ENCI-terrein (inclusief de overgangszone) aanmelden bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu als ontwikkelingsgebied.

De minister van Infrastructuur en Milieu wijst gebieden aan als ontwikkelingsgebied aan bij Algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 2.2 van de Crisis- en herstelwet. De aanwijzing van verschillende experimenten worden gebundeld. Ambtelijk overleg met het ministerie heeft er al toe geleid dat het ENCI-terrein op de lijst is gezet als ontwikkelingsgebied om in de 13e tranche aan het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet te worden gevoegd. Uw bestuurlijk akkoord is nu nodig om de aanvraag te verwezenlijken. Een aanwijzingsprocedure duurt in de regel een half jaar. In de periode tussen de aanmelding en de inwerkingtreding is het al mogelijk om het bestemmingsplan voor te bereiden.

Gewenste situatie

Het ENCI-bedrijfsterrein wordt ná transformatie opengesteld voor nieuwe bedrijven. Die bedrijven zullen zo mogelijk gelieerd zijn aan ENCI, dat in afgeslankte vorm verder zal gaan na transformatie. Rekening houdende met de mogelijkheid dat die nieuwe bedrijven emissies van stoffen veroorzaken, waaronder stikstof, dient acht te worden geslagen op het feit dat het ENCI-gebied grenst aan het Natura 2000-gebied Sint Pietersberg & Jekerdal.

Het wettelijk kader dat van toepassing is ter zake Natura 2000-gebieden, zijnde de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: **Nbw**), heeft tot gevolg dat nieuwe projecten die mogelijk gevolgen veroorzaken voor Natura 2000-gebieden, een vergunning nodig hebben als bedoeld in art. 19d lid 1 Nbw. Als projecten stikstofemissies veroorzaken, dienen zij gebruik te maken van zogeheten ontwikkelingsruimte. Dit op grond van het Programma Aanpak Stikstof.

Op dit moment is slechts weinig ontwikkelingsruimte voorhanden. De gedachte bij de transformatie van het ENCI-gebied is dat er meer ontwikkelingsruimte beschikbaar komt, omdat ENCI na transformatie in afgeslankte vorm verder gaat.

Teneinde te vermijden dat de ontwikkelingsruimte wordt opgesoupeerd door projecten elders tussen nu en het moment dat na vaststelling van het bestemmingsplan een nieuw project gebruik *wil* maken van de te bieden planologische mogelijkheden voor nieuwe bedrijven, dient te worden gewaarborgd dat een nieuw project daadwerkelijk gebruik *kan* maken van die planologische mogelijkheden. Dit waarborgen kan slechts als sprake is van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een ontwikkelingsgebied als bedoeld in art. 2.3 Crisis- en herstelwet (hierna: **Chw**). Ontwikkelingsruimte kan namelijk enkel in een dergelijk bestemmingsplan worden toegedeeld (art. 19db jo. art. 19km Nbw).

Gezien het voorgaande loopt het Plan van Transformatie ENCI-gebied aan tegen de wettelijke grens van een regulier bestemmingsplan als bedoeld in art. 3.1 Wet ruimtelijke ordening. Door gebruik te maken van afdeling 1 Chw (ontwikkelingsgebieden) geldt die grens niet voor wat betreft het creëren van de planologische mogelijkheid tot nieuwvestiging van bedrijven die stikstofemissies veroorzaken en daarvoor ontwikkelingsruimte nodig hebben.

3. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

4. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

5. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

6. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

7. Financiën

Financiële informatie is niet relevant voor de besluitvorming in deze nota.

8. Aanbestedingen

Niet van toepassing

9. Participatie tot heden

Niet van toepassing.

10. Voorstel

1. in te stemmen met het aanmelden van het ENCI-terrein (inclusief de overgangszone) voor de 13e tranche van de Crisis- en herstelwet;
2. wethouder Van Grootheest te machtigen de aanvraag bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu in te dienen conform bijgevoegde format B_1_aanmelding Crisis- en herstelwet;
3. de raad te informeren over de aanmelding van het ontwikkelingsgebied bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

11. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De brief met de aanvraag wordt per omgaande naar het ministerie van Infrastructuur en Milieu gestuurd.

Project voor de Crisis- en Herstelwet

Titel project
Ontwikkeling van het ENCI-terrein en de overgangszone
Indiener (organisatie, contactpersoon, email & telefoonnummer)
Gemeente Maastricht, Peter Nutters, planologisch jurist, peter.nutters@maastricht.nl , 043 3505038
Projectbeschrijving (korte beschrijving doel project, locatie, betrokken partijen etc.)
Het ENCI-gebied, in het zuiden van Maastricht, is een mergelgroeve, cementklinkeroven, maalunits en terrein voor de bedrijfsgebouwen van ENCI. In het Provinciaal Omgevingsplan is in maart 2009 bepaald dat commerciële winning na 1 januari 2015 alleen toegestaan is indien voor 1 januari 2010 een plan van transformatie zou zijn opgesteld, met dien verstande dat winning uiterlijk op 1 januari 2020 moet zijn beëindigd.   HeidelbergCement-ENCI Maastricht, gemeente Maastricht en Provincie Limburg hebben afspraken gemaakt over de beëindiging van de kalksteenwinning in de ENCI-groeve en de toekomstige ontwikkeling van het gebied. Natuurmonumenten is daarbij nauw betrokken en zal dat ook blijven.   De Stichting Sint-Pietersberg Adembenemend heeft ook meegewerkt aan de totstandkoming van het Plan van Transformatie en heeft mede de overeenkomst ter uitvoering van het Plan van Transformatie van het ENCI-gebied ondertekend.   Partijen hebben zich in voornoemde overeenkomst over en weer verplicht tot realisatie van een plan voor het combineren van industrie, natuur en recreatie. De ontwikkelingsrichting is op hoofdlijnen in het Plan van Transformatie weergegeven.   Eerder is het ENCI-gebied aangemeld voor experimenteerruimte in het kader van de 12^e tranche (aanpassing) in de regelgeving van de Crisis- en herstelwet. Dit had betrekking op het kunnen opstellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het ENCI-terrein (inclusief de overgangszone) en de mergelgroeve. Dit is echter niet toereikend en verlangd wordt naar nog meer experimenteerruimte voor het ENCI-terrein en de overgangszone.
Hoe versterkt het project de duurzame ruimtelijke en economische ontwikkeling van het gebied?
Het plan verdeelt het gebied in drie zones: de groeve en het bedrijventerrein met daartussen een overgangszone.   Het hoofddaccent in de groeve ligt op natuurontwikkeling. In en om de Oehoewallei zal een rust en stiltegebied worden gerealiseerd. Daarbuiten zal in de groeve ruimte bestaan voor recreatief gebruik. In zones dicht bij het bedrijventerrein worden de recreatieve mogelijkheden minder extensief.   In de overgangszone zal de ruimte beschikbaar zijn voor recreatie, horeca en specifieke bedrijvigheid.   De klinkerproductie zal uiterlijk in 2019 eindigen. ENCI zal echter cement blijven produceren en de handels-, logistieke en distributiefuncties met de daaraan gekoppelde laboratorium- en kantoorfaciliteiten blijven uitoefenen. Hiervoor heeft ENCI 11 ha nodig. Door de beëindiging van de klinkerproductie zal 22 ha beschikbaar komen wat uitsluitend verhuurd zal worden aan innovatieve bedrijven gericht op bouwstoffen en bouwtechnieken en duurzame productie. Maar ook de technische of commerciële afhankelijkheid van de cementproductie kan een reden zijn voor vestiging op het bedrijventerrein.

Voor het hele bedrijventerrein zal de milieugebruiksruimte verlaagd worden en het terrein wordt gezoneerd waarbij minder overlast en uitstoot centraal staat.

Wat voor ogen staat is een transformatie van het bedrijventerrein naar een campus van kennisgestuurde industrie en services, passend binnen het thema 'toekomstig bouwen'. Ook hiermee is reeds gestart. Zo is het bedrijf Inashco sinds 2014 gevestigd op het terrein. Dit bedrijf zeft ferro en non-ferro delen uit afvalslak van verbrandingsovens. Hierdoor ontstaan én nieuwe grondstoffen én het resterende slik wordt verarmd gebruikt als wegfundering. Daarnaast werken de laboratoria van Inashco en Enci samen in de zoektocht naar sterkte verhogende toevoegingen aan cement.

Tegen welke wettelijke grens loopt het project aan & wat zou er aan wetten/regels moeten veranderen?

Op de website van de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied kunnen de documenten worden geraadpleegd die het fundament vormen van de afspraken die de provincie Limburg, de gemeente Maastricht, ENCI, Natuurmonumenten en Sint Pietersberg Adembenemend met elkaar hebben gemaakt over het Plan van Transformatie ENCI-gebied: <http://www.enci-gebied.nl/organisatie/archive/stichtingsbestuur>. Door te klikken op "items weergeven" worden onder meer de overeenkomst tussen vermelde partijen en het Plan van Transformatie zichtbaar. Door te klikken op "Werkgroepen" en vervolgens op "Werkgroep Milieuruimtebeheer" wordt het Protocol Milieutoets zichtbaar.

Blijkens voornoemde documenten wordt het ENCI-bedrijfsterrein ná transformatie opengesteld voor nieuwe bedrijven. Die bedrijven zullen zo mogelijk gelieerd zijn aan ENCI, dat in afgeslankte vorm verder zal gaan na transformatie. Rekening houdende met de mogelijkheid dat die nieuwe bedrijven emissies van stoffen veroorzaken, waaronder stikstof, dient acht te worden geslagen op het feit dat het ENCI-gebied grenst aan het Natura 2000-gebied Sint Pietersberg & Jekerdal.

Het wettelijk kader dat van toepassing is ter zake Natura 2000-gebieden, zijnde de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: **Nbw**), heeft tot gevolg dat nieuwe projecten die mogelijk gevolgen veroorzaken voor Natura 2000-gebieden, een vergunning nodig hebben als bedoeld in art. 19d lid 1 Nbw. Als projecten stikstofemissies veroorzaken, dienen zij gebruik te maken van zogeheten ontwikkelingsruimte. Dit op grond van het Programma Aanpak Stikstof.

Op dit moment is slechts weinig ontwikkelingsruimte voorhanden. De gedachte bij de transformatie van het ENCI-gebied is dat er meer ontwikkelingsruimte beschikbaar komt, omdat ENCI na transformatie in afgeslankte vorm verder gaat.

Teneinde te vermijden dat de ontwikkelingsruimte wordt opgesoupeerd door projecten elders tussen nu en het moment dat na vaststelling van het bestemmingsplan een nieuw project gebruik *wil* maken van de te bieden planologische mogelijkheden voor nieuwe bedrijven, dient te worden gewaarborgd dat een nieuw project daadwerkelijk gebruik *kan* maken van die planologische mogelijkheden. Dit waarborgen kan slechts als sprake is van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een ontwikkelingsgebied als bedoeld in art. 2.3 Crisis- en herstelwet (hierna: **Chw**). Ontwikkelingsruimte kan namelijk enkel in een dergelijk bestemmingsplan worden toegeedeeld (art. 19db jo. art. 19km Nbw).

Gezien het voorgaande loopt het Plan van Transformatie ENCI-gebied aan tegen de wettelijke grens van een regulier bestemmingsplan als bedoeld in art. 3.1 Wet ruimtelijke ordening. Door gebruik te maken van afdeling 1 Chw (ontwikkelingsgebieden) geldt die grens niet voor wat betreft het creëren van de planologische mogelijkheid tot nieuwvestiging van bedrijven die stikstofemissies veroorzaken en daarvoor ontwikkelingsruimte nodig hebben.

Voor hoelang moet worden afgeweken (voor hoeveel jaren)

Uiterlijk tien jaar nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden, moet alsnog worden voldaan aan de wettelijke geldende milieukwaliteitseisen.

Zou het project voor 1 Juli 2016 kunnen starten?

Met die onderdelen van het plan van transformatie die uitvoerbaar zijn binnen het geldende bestemmingsplan, is reeds begonnen.